

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу німецької мови

Теорія перекладу

301

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія

Курс	1
Семестр	1

Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
Статус Обов'язковий
Форма навчання Денна
Семестровий контроль Екзамен

ECTS	2
Годин	60

Розподіл годин

Аудиторні години			Самостійна робота
Лекції	Практичні заняття	Разом	
18	8	26	34
1 пара на тиждень			

Гарант освітньої програми Оксана ТУРИШЕВА «24» 06 2020 р.
Завідувач кафедри Гелена ЛИСЕНКО «24» 06 2020 р.
Голова методичної комісії Світлана ІБРАГІМОВА «24» 06 2020 р.

Редакція від 24.06 2020 р.

Інформація про викладача

	Лекції, практичні заняття	
ПІБ	Баклан Ірина Миколаївна	
Посада	доцент	
Вчене звання	-	
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук	
Профіль викладача	https://ktpnm.kpi.ua/node/601	
Google Scholar	https://scholar.google.com/citations?user=CdfVps8AAAAJ&hl=uk	
e-mail	iralex87@bigmir.net	
Консультації	щовіторка з 16.00 до 17.00, ауд. 711/7	

Анотація кредитного модуля

Метою кредитного модуля є формування у студентів здатностей:

- бути критичним і самокритичним (ЗК 2);
- до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 3);
- спілкуватися іноземними мовами (ЗК 6);
- до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 7);
- проведення науково-інноваційних досліджень на належному рівні (ЗК 11);
- вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних теоріях, концепціях, напрямках і школах (ФК 1);
- критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки (ФК 2);
- вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень для забезпечення фахової та наукової письмової й усної комунікації (ФК 6);
- застосовувати лінгвокреативне мислення для реалізації комунікативних і перекладацьких стратегій у нестандартних ситуаціях міжкультурної взаємодії (ФК 10);
- застосовувати теоретичні знання з перекладознавства, зокрема про специфіку окремих видів і типів перекладу, перекладацькі стратегії, методи тощо для провадження ефективної професійної діяльності (ФК 11);
- до продукування, редагування, реферування, анотування та систематизації різних типів текстів, зокрема фахових, державною та іноземними мовами (ФК 12);
- до здійснення різних видів перекладу різножанрових текстів, зокрема фахових, з дотриманням нормативних вимог (ФК 13).

Силабус кредитного модуля «Теорія перекладу» розроблений на основі принципу систематичності та послідовності, який пов'язаний як з організацією вивчення навчального матеріалу, так і з системою дій студентів щодо його засвоєння, що дозволяє передбачити необхідні навчальні завдання та види діяльності, які потрібні студентам для досягнення очікуваних результатів навчання, а потім спрямувати здобутий досвід таким чином, щоб максимально збільшити можливості студентів у досягненні бажаних результатів. Зазначені принципи є визначальними щодо вибору відповідних методів та форм, передбачаючи особистісно-орієнтований та антропоцентричний підходи за умови створення сприятливих умов для творчого розвитку особистості студента та його автономності. Зокрема, використовується поєднання когнітивно-теоретичного підходу класичного викладання перекладу з конструктивістською теорією пізнання. У кредитному модулі застосовується метод кооперативного перекладу (Methode des kooperativen Übersetzens) в межах стратегії проблемного навчання (Problem Based Learning – PBL), яка полягає у вирішенні поставленого викладачем завдання поетапно:

- 1) самостійне опанування теоретичного матеріалу;
- 2) визначення суті проблеми і бажаного результату;
- 3) «мозковий штурм», коли студенти розглядають проблему з усіх боків і діляться своїми ідеями щодо її вирішення;
- 4) унаочнення ідей, складання списку із варіантів рішення завдання;

Теорія перекладу

- 5) презентація і опрацювання списку, розподіл тем у групі для проведення самостійної роботи;
- 6) індивідуальне вивчення варіантів рішення;
- 7) обмін інформацією і вибір оптимального рішення проблеми.

Силабус побудований таким чином, що для вивчення кожної наступної теми студентам необхідно застосовувати знання й уміння, отримані в попередній. Лише в такому контексті здобувачі матимуть реальні знання про теоретичні засади перекладу в межах німецько-української мовної пари на матеріалі фахових текстів різних жанрів.

Навчання здійснюється на основі **студентоцентрованого підходу** та стратегії взаємодії викладача та студента з метою засвоєння студентами матеріалу та формуванню в них відповідних навичок і здібностей у межах перекладацької компетентності.

Під час навчання застосовуються метакогнітивні, когнітивні та соціально-афективні стратегії, які реалізуються через:

- активні (в тому числі інтерактивні) методи навчання (експрес-опитування, дискусія, мозковий штурм тощо);
- евристичні методи (методи створення ідей, методи вирішення творчих завдань, методи активізації творчого мислення); евристичні бесіди можуть передбачати різні моделі питань: порівняння перекладацьких явищ на основі зіставного аналізу вихідного тексту і тексту перекладу; питання, які передбачають у відповіді здогадку, висновки тощо;
- метод проблемно-пошукового навчання, що передбачає осмислення навчального матеріалу та подальшу реалізацію самостійного пошуку, сприяючи розвитку когнітивної і творчої активності студентів; частково-пошуковий метод;
- метод контекстологічного та зіставного аналізу;
- урізноманітнення форм навчання: робота в парах, робота в групах, самостійна робота (ДКР) тощо.

Усі методи і форми навчання мають на меті стимулювати пізнавальну діяльність студентів, їхню активність на заняттях, самостійність, креативність, що є визначальними факторами мотивації здобувачів до вивчення кредитного модуля «Теорія перекладу».

Для ефективної комунікації з метою розуміння структури та змісту кредитного модуля та засвоєння матеріалу використовуються такі інструменти комунікації, як Електронний кампус, електронна пошта, Telegram та/або Viber, за допомогою яких:

- спрощується розміщення та обмін навчальним матеріалом;
- здійснюється надання оперативного зворотного зв'язку студентам стосовно навчальних завдань і змісту кредитного модуля;
- здійснюється контроль і перевірка стану готовності завдань студентів;
- ведеться облік виконання студентами плану кредитного модуля, графіка виконання навчальних завдань та оцінювання студентів.

Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань, а також обладнання (проектор та електронні презентації для висвітлення окремих тем).

Місце кредитного модуля в програмі навчання

Кредитний модуль «Теорія перекладу» є нормативним освітнім компонентом циклу загальної підготовки, яка входить до складу однойменної дисципліни і вивчається в 1-му семестрі. За структурно-логічною схемою ОП отримані під час вивчення кредитного модуля «Теорія перекладу» знання й уміння є необхідною передумовою вивчення освітніх компонент «Практикум з мовної комунікації та перекладу (німецька мова)» (ПО 1) і «Практикум з мовної комунікації та перекладу (англійська мова)» (ПО 2) в 1-му семестрі, «Практикум з усного перекладу» (ПО 3) у 2-му семестрі та «Навчальна (перекладацька) практика» (ПО 5).

Програмні результати навчання¹

У результаті вивчення кредитного модуля «Теорія перекладу» студенти зможуть:

1. Упевнено володіти державною та іноземними мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною та іноземними мовами (ПРН 2), зокрема простежувати закономірності співвідношень між вихідною мовою та мовою перекладу, використовувати специфічні для мови перекладу засоби відповідно до загальноприйнятих норм, розуміти й реалізувати граматичну природу висловлення; розуміти сутність мови як суспільного явища, її зв'язку з мисленням, культурою та суспільним розвитком народу, а також розуміти функціональні властивості мови та її лінгвокраїнознавчих особливостей.

2. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) перекладознавства (ПРН 8), зокрема розширювати і поглиблювати теоретичні знання лексичних, граматичних і семантичних аспектів перекладу, актуальних проблем галузевого перекладу, основних перекладознавчих термінів і понять на кожному з етапів створення тексту перекладу, методологічних аспектів перекладу на шляху створення адекватного перекладу, стратегій, способів і прийомів перекладу різножанрових текстів у межах німецько-української мовної пари, шляхів вирішення перекладацьких проблем під час відтворення складних іменників, біномів, реалій, власних назв, модальностей, фразеологічних одиниць тощо.

3. Збирати й систематизувати мовні та мовленнєві факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів, а також різних галузей (ПРН 9), зокрема використовувати закономірності й способи перекладу у відтворенні змісту німецьких текстів різних стилів і жанрів засобами української мови, а також узагальнювати особливості окремих випадків перекладу. Крім того, оперувати складовими перекладацької компетентності та вдало застосовувати їх на практиці під час виконання професійних перекладацьких завдань різного рівня складності; сприймати, розуміти та інтерпретувати концепти, сформовані за допомогою граматичних засобів вихідної мови в їхній взаємодії з концептами лінгвокультури мови перекладу; проводити зіставний аналіз вихідного тексту і тексту перекладу з метою виокремлення встановлених закономірностей в окремий алгоритм перекладацької дії; враховувати та запобігати явищам інтерференцій вихідної мови та мови перекладу; планувати процес перекладацької діяльності з визначенням послідовності та тривалості виконання кожного етапу перекладацької роботи; оцінювати інформацію щодо її достовірності, точності, вичерпності з метою вирішення перекладацької проблеми.

4. Дотримуватися правил академічної доброчесності (ПРН 11), зокрема використовувати на практиці результати власного проведеного дослідження для підготовки до самостійної професійної та наукової діяльності.

5. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в лінгвістиці та перекладознавстві (ПРН 16), зокрема проводити

¹ Learning outcomes.

Теорія перекладу

дослідницьку роботу на обрану тему, застосовувати метакогнітивні стратегії реалізації когнітивних принципів планування (конструювання – вибір, створення схеми, реалізація очікувань), виконання (ідентифікація сигналів та висновки з них), оцінювання (перевірка гіпотез), корекція (повторний перегляд гіпотез) під час проведення емпіричної роботи; самостійно відшукувати та критично опрацьовувати наукові джерела вітчизняних і зарубіжних учених з досліджуваного питання; самостійно осмислювати визначену практичну проблему; аналізувати сучасний дослідницький досвід; перевіряти, обговорювати результати роботи та узагальнювати рекомендації щодо вирішення окремих дослідницьких завдань; формувати базу концептуальних знань з питань теорії перекладу, необхідних для проведення науково-дослідницької роботи та науково-педагогічної діяльності інноваційного характеру; проводити самостійну науково-дослідницьку роботу інноваційного характеру.

Відповідність результатів навчання до компетентностей в Освітній програмі можна переглянути у Додатку 1 «Програмні результати навчання (розширена форма)».

Перелік тем, завдання та терміни виконання

Програмні результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

1 семестр

Термін виконання (тиждень)	Зміст навчальної роботи	Рекомендований час СРС
1	<p>Розділ 1. Загальні аспекти теорії перекладу. Тема 1.1. Лекція 1. Основні засади перекладознавства Проблематика перекладу. Модель перекладу. Фактори впливу на перекладача. СРС: Основні перекладацькі помилки.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Література: Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. 204 с. С. 16–22.2. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / І. В. Корунець; за ред. Тереха О. І. Вінниця: Нова книга, 2001. 448с.3. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу: навчальний посібник / В. В. Коптілов. К.: Юніверс, 2003. 280 с.4. Emsel M. Übersetzungsfehler im Lernprozess / Martina Emsel // Translatione via facienda / Gerd Wotjak (u.a.). Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag, 2009. S. 57–67.	–
2	<p>Розділ 1. Загальні аспекти теорії перекладу Тема 1.2. Лекція 2. Стратегії, способи, прийоми і техніки перекладу як інструментарій на шляху пошуку адекватного перекладацького рішення СРС: Зіставний аналіз вихідного тексту і тексту перекладу. Література:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і	0.75

Теорія перекладу

Термін виконання (тиждень)	Зміст навчальної роботи	Рекомендований час СРС
	<p>практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид во «Політехніка», 2019. С. 27–44.</p> <p>2. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу: навчальний посібник / В. В. Коптілов. К.: Юніверс, 2003. 280 с.</p> <p>3. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / І. В. Корунець; за ред. Тереха О. І. Вінниця: Нова книга, 2001. 448с.</p> <p>4. Kuhn I. Wahlverwandschaften, Qualverwandschaften beim Übersetzen / Irene Kuhn // Sprachvergleich und Übersetzungsvergleich / Jörn, Albrecht, Hans-Martin Gauger (Hrsg.). Frankfurt am Main: Lang, 2001. S. 426–436.</p> <p>5. Lavric E. Übersetzungsvergleich mit Kommutationsprobe / Eva Lavric // Sprachvergleich und Übersetzungsvergleich / Jörn, Albrecht, Hans-Martin Gauger (Hrsg.). Frankfurt am Main: Lang, 2001. S. 97 ff.</p>	
3	<p>Практичне заняття 1 Тема 1.1. Основні засади перекладознавства Тема 1.2. Стратегії, способи, прийоми і техніки перекладу як інструментарій на шляху пошуку адекватного перекладацького рішення Аналіз вихідного тексту і тексту перекладу: визначення прийомів перекладу, застосованих в окремих фрагментах тексту. Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид во «Політехніка», 2019. С. 23–27. СРС: Визначення та аналіз основних перекладацьких помилок. Зіставний аналіз вихідного тексту і тексту перекладу. Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид во «Політехніка», 2019. С. 45–57.</p>	0.75
4	<p>Розділ 2. Спеціальні аспекти теорії перекладу Тема 2.1. Лексико-граматичні труднощі фахового перекладу Лекція 3. Переклад складних іменників Композити як специфічне німецьке мовне явище. Ендо- та екзоцентричні композити. Семантичні особливості композит. Особливості перекладу складних іменників. СРС: Копулятивні та детермінативні композити та їх переклад. Література: 1. Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник /</p>	0.75

Теорія перекладу

Термін виконання (тиждень)	Зміст навчальної роботи	Рекомендований час СРС
	<p>Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид во «Політехніка», 2019. С. 57–79.</p> <p>2. Donalies E. Basiswissen deutsche Wortbildung (Kapitel Komposition) / Elke Donalies. Tübingen: UTB Verlag, 2007. S. 33–81.</p> <p>3. Eichinger L. M. Vom deutlichen Sagen und kurzen Andeuten: Komposition und Verwandtes in deutschen und spanischen Nominalphrasen / Ludwig M. Eichinger // Wortbildung heute / Ludwig M. Eichinger (u.a.). Tübingen, 2008. S. 143–165.</p> <p>4. Fleischer W., Barz I. Wortbildung in der deutschen Gegenwartssprache / Wolfgang Fleischer, Irmhild Barz. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1995. S. 87–145.</p> <p>5. Naumann B. Einführung in die Wortbildungslehre des Deutschen / Bernd Naumann. Tübingen, 2000. 90 S.</p>	
5	<p>Розділ 2. Спеціальні аспекти теорії перекладу Тема 2.1. Лексико-граматичні труднощі фахового перекладу Лекція 4. Переклад біномів Біноми. Класифікація біномів за семантичним критерієм. Спільні риси та відмінності між німецькими складними іменниками та біномами. Способи перекладу біномів. СРС: Переклад біномів. Література: Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид во «Політехніка», 2019. С. 79–88. Роздавальний матеріал.</p>	0.75
6	<p>Практичне заняття 2 Тема 2.1. Лексико-граматичні труднощі фахового перекладу 2.1.1. Переклад складних іменників 2.1.2. Переклад біномів Переклад фахових текстів і аналіз особливостей відтворення складних іменників та біномів. Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид во «Політехніка», 2019. С. 69–77. Аналіз копулятивних та детермінативних композит та їх переклад. Переклад біномів. Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид во «Політехніка», 2019. С. 84–88.</p>	0.75
7	<p>Розділ 2. Спеціальні аспекти теорії перекладу Тема 2.1. Лексико-граматичні труднощі фахового перекладу Лекція 5. Відтворення артикля під час перекладу</p>	0.75

Термін виконання (тиждень)	Зміст навчальної роботи	Рекомендований час СРС
	<p>Лексичні способи вираження артикля в німецькій мові. Морфологічні способи вираження артикля при перекладі з німецької українською мовою. Синтаксичні способи вираження артикля при перекладі з німецької українською мовою.</p> <p>СРС: Відтворення артикля під час перекладу українською мовою.</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид во «Політехніка», 2019. С. 89–107. 2. Grimm H.-J. Lexikon zum Artikel-Gebrauch / Hans-Jürgen Grimm. München: Langenscheidt-Verlag, 1992. 236 S. 3. Kürschner W. Artikel / Wilfried Kürschner // Grammatisches Kompendium. Tübingen: UTB, 2005. S. 70–74, 126–129. 	
8	<p>Розділ 2. Спеціальні аспекти теорії перекладу</p> <p>Тема 2.1. Лексико-граматичні труднощі фахового перекладу</p> <p>Лекція 6. Відтворення модальності під час перекладу</p> <p>Визначення поняття модальності. Мовні засоби вираження загальної модальності щодо вираження імперативності та очевидності.</p> <p>СРС: Засоби вираження модальності в певних типах текстів. Вираження модальності в слов'янських мовах. Додаткове завдання: самостійно знайти приклади текстів різних стилів і визначити, яким чином виражена модальність.</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид во «Політехніка», 2019. С. 108–127. 2. Dolnik J. Werthaltung und Modalität / Juraj Dolnik // Modality in Slavonic languages / Björn Hansen / Petr Karlik (eds.). München: Otto Sagner, 2005. S. 25–37. 3. Harweg R. Modus und Modalität / Roland Harweg // Allgemeine Fragen und Realisierung im Slawischen / Jochnow (u.a.). Wiesbaden: Harrasowitz Verlag, 1994, S. 1–21. 4. Krause M. Epistemische Modalität / Marion Krause. Wiesbaden: Harrasowitz Verlag, 2007. 250 S. 5. Neumayr N. Die Modalverben als Schnittstelle zwischen Modalität und Imperativität: Kontrastive Analyse zur Sprachstruktur, Semantik und Sprachpraxis im Deutschen und Tschechischen / Nicole Neumayr. Wien, 2004. 107 S. 	0.75
9	<p>Практичне заняття 3</p> <p>Тема 2.1. Лексико-граматичні труднощі фахового перекладу</p> <p>2.1.3. Відтворення артикля під час перекладу</p>	0.75

Термін виконання (тиждень)	Зміст навчальної роботи	Рекомендований час СРС
	<p>2.1.4. Відтворення модальності під час перекладу</p> <p>Переклад фахових текстів та аналіз особливостей відтворення артикля та модальностей українською мовою.</p> <p>Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид во «Політехніка», 2019. С. 101–108.</p> <p>Відтворення артикля під час перекладу українською мовою.</p> <p>Визначення засобів вираження модальності в окремих типах текстів. Вираження модальності в німецькій та українській мовах. Додаткове завдання: самостійно знайти приклади текстів різних стилів і визначити, яким чином виражена модальність.</p> <p>Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид во «Політехніка», 2019. С. 122–126</p>	
10	<p>Розділ 2. Спеціальні аспекти теорії перекладу</p> <p>Тема 2.1. Лексико-граматичні труднощі фахового перекладу</p> <p>Лекція 7. Відтворення власних назв під час перекладу</p> <p>Визначення поняття власна назва. Класифікація власних назв. Перекладацькі труднощі під час відтворення власних назв. Способи відтворення власних назв.</p> <p>СРС: Система стандартизації у відтворенні власних назв</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид во «Політехніка», 2019. С. 127–144. Гудманян А. Г. Чужомовна пропріальна лексика у фонографічній системі української мови: у 3 кн. / А. Г. Гудманян. Ужгород, 1999. Кн. 1: Теоретичні аспекти. Ужгород, 1999. 484 с. Гудманян А. Г. Чужомовна пропріальна лексика у фонографічній системі української мови: у 3-х кн. / Артур Грантович Гудманян. Ужгород, 1999. Кн. 2: Орфографічні правила передачі. 560 с. Гудманян А. Г. Чужомовна пропріальна лексика у фонографічній системі української мови: у 3-х кн. / Артур Грантович Гудманян. Ужгород, 1999. Кн. 3: Словники української передачі англійських і німецьких власних назв. 504 с. Кияк Т. Р. Перекладознавство: німецько-український напрям: Підручник / Т. Р. Кияк, А. М. Науменко, О. Д. Огуй. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 544 с. Шаблій О. А. Німецько-український юридичний переклад: методологія, проблеми, перспективи: Монографія 	0.75

Теорія перекладу

Термін виконання (тиждень)	Зміст навчальної роботи	Рекомендований час СРС
	/ Олена Анатоліївна Шаблій. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2012. 320 с.	
11	<p>Розділ 2. Спеціальні аспекти теорії перекладу Тема 2.2. Семантичні труднощі фахового перекладу Лекція 8. Відтворення реалій під час перекладу. Визначення поняття «реалія». Класифікація реалій. Способи відтворення реалій під час перекладу. СРС: Відтворення україномовних реалій німецькою мовою. Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид во «Політехніка», 2019. С. 144–154. 2. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англійських перекладів української прози) / Р. П. Зорівчак. Л.: Вид во Львів. ун-ту, 1989. 216 с. 	0.75
12	<p>Розділ 2. Спеціальні аспекти теорії перекладу Тема 2.2. Семантичні труднощі фахового перекладу Лекція 9. Переклад фразеологізмів Визначення поняття та властивості фразеологізмів. Відмінності та обмеження фразеологічних одиниць в порівнянні з вільними словосполученнями. Семантичні особливості фразеологізмів. Типи відповідників між німецькими та українськими фразеологізмами. Фразеологічне перенесення в перекладі. Часткові відповідники. Перефразування. СРС: Часткові відповідники. Перефразування. Німецькі фразеологізми в літературі та пресі. Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид во «Політехніка», 2019. С. 154–175. 2. Hallensteinsdóttir E. Das Verstehen idiomatischer Phraseologismen in der Fremdsprache Deutsch / Erla Hallensteinsdóttir. Hamburg: Verlag Dr. Kovach, 2001, S. 125–131, 284–289. 3. Mieder W. Sprichwort – Wahrwort!?! / Wolfgang Mieder // Studien zur Geschichte, Bedeutung und Funktion deutscher Sprichwörter. Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag, 1992, S. 7–15. 4. Mieder W. Verwendungsmöglichkeiten und Funktionswerte des Sprichwortes in der Wochenzeitung / Wolfgang Mieder // Deutsche Sprichwörter in Literatur, Politik, Presse und Werbung / Wolfgang Mieder. Hamburg: Helmut Buske Verlag, 1983. S. 89–95. 5. Schindler Chr. Untersuchung zur Äquivalenz von Idiomen 	0.75

Теорія перекладу

Термін виконання (тиждень)	Зміст навчальної роботи	Рекомендований час СРС
	in Sprachsystem und Kontext am Beispiel des Russischen und des Deutschen / Christina Schindler. Münster: LIT Verlag, 2005. 276 S.	
13	<p>Практичне заняття 4</p> <p>Тема 2.1. Лексико-граматичні труднощі фахового перекладу</p> <p>2.1.5. Відтворення власних назв під час перекладу</p> <p>Тема 2.2. Семантичні труднощі фахового перекладу</p> <p>2.2.1. Відтворення реалій під час перекладу.</p> <p>2.2.2. Переклад фразеологізмів</p> <p>Аналіз вихідного тексту і тексту перекладу: визначення особливостей відтворення власних назв, перекладу реалій та фразеологізмів. Переклад фахових текстів.</p> <p>Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид во «Політехніка», 2019. С. 132–141.</p> <p>Дослідження системи стандартизації під час відтворення власних назв.</p> <p>Пошук перекладацького рішення під час відтворення україномовних реалій німецькою мовою.</p> <p>Використання часткових відповідників і перефразування під час відтворення німецьких фразеологізмів у літературі та пресі.</p> <p>Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид во «Політехніка», 2019. С. 149–151, 167–171.</p>	0.75
	Домашня контрольна робота	10
	Підготовка до екзамену	15

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Відповіді на лекційних заняттях	24	3	8	24
2.	Робота на практичних заняттях	12	3	4	12
3.	Домашня контрольна робота	14	14	1	14
4.	Екзамен	50	50	1	50
	Всього				100

Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за :

1. Експрес-опитування на 8 лекційних заняттях (передбачається експрес-опитування на кожній лекції, крім першої).
2. Робота на 4 практичних заняттях із розрахунку, що в кожному практичному занятті бере участь (оцінюється) вся група;

Теорія перекладу

3. Домашню контрольну роботу.

4. Складання екзамену.

Основні критерії оцінювання роботи студентів

1. Експрес-опитування на лекційних заняттях (теоретичний матеріал):

Ваговий бал – 3, максимальна кількість балів на лекційних заняттях становить $3 \times 8 = 24$ бали.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» (3–2.7 бала): повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації, точне розкриття змісту запропонованої теми, логічність і зв'язність висловлювання, наведення німецькомовних прикладів, активна робота на лекції, повна і правильна відповідь на поставлені запитання, участь в обговоренні лекційного матеріалу, здатність до критичного мислення, володіння мовною та фаховою компетенціями.
- «добре» (2.6–2.3 бала): достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації, можливі незначні неточності – наведення німецькомовних прикладів, але в недостатній кількості або не для всіх описаних явищ, активна робота на лекції, неповна, але правильна відповідь на поставлені запитання, участь в обговоренні лекційного матеріалу, здатність до критичного мислення, володіння мовною та фаховою компетенціями на достатньому рівні.
- «задовільно» (2.2–1.8 бала): неповна відповідь, не менше 60% потрібної інформації, не дуже активна робота на лекції, недостатня відповідь на поставлені запитання, студент не бере участь в обговоренні лекційного матеріалу, лише відповідає на поставлені запитання, відсутність здатності до критичного мислення, недостатній рівень володіння мовною та фаховою компетенціями.
- «незадовільно» (0 балів): незадовільна відповідь, відсутність активної роботи на лекції, відсутність відповіді на поставлені запитання, студент не бере участь в обговоренні лекційного матеріалу, відсутність здатності до критичного мислення, незадовільний рівень володіння мовною та фаховою компетенціями.

2. Робота на практичних заняттях:

Ваговий бал – 3, максимальна кількість балів $3 \times 4 = 12$

- «відмінно» (3–2.7 бала) – безпомилкове виконання всіх завдань з різних видів мовленнєвої та перекладацької діяльності відповідно до таких критеріїв, як змістовність, когерентність, лексична адекватність, граматична коректність, що передбачає обґрунтованість відображення комунікативних намірів та форм їх реалізації з повним розкриттям теми і використанням лексики, відповідно до комунікативного наміру, та правильність вживання різноманітних граматичних структур визначеного рівня володіння мовою згідно вимог навчальної програми курсу.
- «добре» (2.6–2.3 бала) – неповна мовна компетенція в межах будь-якого одного (повністю) або двох (частково) з визначених критеріїв оцінювання рецептивних та продуктивних вмінь при виконанні завдань з різних видів мовленнєвої та перекладацької діяльності.
- «задовільно» (2.2–1.8 бала) – недостатня мовна компетенція в межах двох або трьох (частково) з визначених критеріїв оцінювання рецептивних та продуктивних вмінь при виконанні завдань з різних видів мовленнєвої та перекладацької діяльності.
- «незадовільно» (0 балів) – недостатня мовна компетенція в межах трьох (повністю) або чотирьох (частково) з визначених критеріїв оцінювання рецептивних та продуктивних вмінь при виконанні завдань з різних видів мовленнєвої та перекладацької діяльності.

2. Домашня контрольна робота:

Ваговий бал – 14, максимальна кількість балів $1 \times 14 = 14$.

Виконується протягом семестру і здається на перевірку на 11-му тижні семестру. ДКР містить 2 завдання: перше завдання – відповідь на теоретичне питання, друге завдання – письмовий переклад фахового тексту українською мовою.

Теорія перекладу

Відповідь на теоретичне питання оцінюється у 4 бали відповідно до таких критеріїв: правильність, повнота, чіткість та грамотність викладу.

Ваговий бал за кожний критерій – 1 бал:

Правильність:

- «відмінно» (1–0.9 бала) – студент надав правильну відповідь із незначними недоліками;
- «добре» (0.85–0.75 бала) – студент розкрив суть питання на достатньому рівні;
- «задовільно» (0.7–0.6 бала) – студент розкрив суть питання на задовільному рівні із значними недоліками;
- «незадовільно» (0 балів) – студент надав неправильну відповідь на питання.

Повнота:

- «відмінно» (1–0.9 бала) – студент надав розгорнуту відповідь з наочними влучними прикладами;
- «добре» (0.85–0.75 бала) – студент надав неповну відповідь з наочними влучними прикладами;
- «задовільно» (0.7–0.6 бала) – студент неповністю розкрив суть питання, не навів прикладів;
- «незадовільно» (0 балів) – студент не розкрив суті питання.

Чіткість:

- «відмінно» (1–0.9 бала) – студент дав чітку відповідь на питання;
- «добре» (0.85–0.75 бала) – студент достатньо чітко висловив свою думку щодо суті питання;
- «задовільно» (0.7–0.6 бала) – студент недостатньо чітко висловив свою думку щодо суті питання;
- «незадовільно» (0 балів) – студент не розкрив суті питання.

Грамотність:

- «відмінно» (1–0.9 бала) – безпомилковий виклад із дотриманням стилістичних вимог щодо наукової мови;
- «добре» (0.85–0.75 бала) – наявність незначних лексичних, граматичних і стилістичних помилок;
- «задовільно» (0.7–0.6 бала) – відповідь оформлено із припущенням грубих лексичних, граматичних і стилістичних помилок;
- «незадовільно» (0 балів) – відповідь оформлено із припущенням великої кількості грубих лексичних, граматичних і стилістичних помилок.

Переклад фахового тексту українською мовою передбачає виконання перекладу німецькомовного фрагменту тексту певного жанру (обсягом 1500 друк. знаків) українською мовою. Переклад тексту оцінюється в 10 балів за 2-ма складовими перекладацької компетентності: мовна компетенція (грамотне володіння мовою перекладу), і галузева компетенція (адекватний переклад з урахуванням лексико-семантичних і стилістичних особливостей вихідного тексту в межах окремої галузі знань). Разом за виконання цього завдання студент отримує 10 балів.

Ваговий бал за кожен критерій – 5 балів:

Мовна компетенція:

- «відмінно» (5–4.5 балів) – вільне володіння іноземною та рідною мовами на лексичному, граматичному, семантичному та комунікативно-прагматичному рівнях.
- «добре» (4.4–3.8 балів) – добре володіння іноземною та рідною мовами на лексичному, граматичному, семантичному та комунікативно-прагматичному рівні. Наявність незначних помилок.
- «задовільно» (3.7–3 бали) – достатнє володіння іноземною та рідною мовами на лексичному, граматичному, семантичному та комунікативно-прагматичному рівні. Наявність невеликої кількості грубих помилок.

Теорія перекладу

- «незадовільно» (0 балів) – недостатнє володіння іноземною та рідною мовами на лексичному, граматичному, семантичному та комунікативно-прагматичному рівні. Наявність великої кількості грубих помилок.

Галузева компетенція:

- «відмінно» (5–4.5 балів) – володіння високим рівнем фонових та предметних знань у відповідній галузі перекладу. Вміння правильно добирати лексику та відповідні граматичні звороти задля дотримання відповідності стилю тексту. Студент може здійснювати адекватний переклад шляхом добору відповідних стратегій, способів і прийомів із залученням допоміжних технічних засобів.
- «добре» (4.4–3.8 балів) – володіння достатнім рівнем фонових та предметних знань у відповідній галузі перекладу. Вміння добирати лексику та відповідні граматичні звороти задля дотримання відповідності стилю тексту. Допускається наявність декількох несуттєвих огріхів у перекладі. Студент вміє здійснювати достатньо адекватний переклад шляхом добору відповідних стратегій, способів і прийомів із залученням допоміжних технічних засобів. Допускається наявність декількох незначних недоліків перекладу.
- «задовільно» (3.7–3 бали) – володіння задовільним рівнем фонових та предметних знань у відповідній галузі перекладу. Вміння добирати лексику та відповідні граматичні звороти задля дотримання відповідності стилю тексту. Допускається наявність декількох грубих помилок у перекладі. Студент демонструє вміння здійснювати адекватний переклад на достатньому рівні шляхом добору відповідних стратегій, способів і прийомів із залученням допоміжних технічних засобів. Допускається наявність декількох грубих недоліків перекладу, які спотворюють зміст вихідного тексту.
- «незадовільно» (0 балів) – володіння незадовільним рівнем фонових та предметних знань у відповідній галузі перекладу. Невміння добирати лексики та відповідні граматичні звороти задля дотримання відповідності стилю тексту. Наявність багатьох грубих помилок у перекладі. Студент не вміє здійснювати адекватний переклад, не дотримується існуючих норм щодо якості здійснення перекладу. Наявність багатьох грубих недоліків перекладу.

Методичні рекомендації і зразки ДКР див. Додаток 3.

Умовою позитивної першої атестації є отримання не менше 9 балів. Умовою позитивної другої атестації – отримання не менше 30 балів за умови зарахування домашньої контрольної роботи.

Результати оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (е-поштою і/або електронному кампусі).

Семестрова атестація студентів

Складання екзамену		Умови допуску
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 30$ (позитивна оцінка за ДКР)

На екзамені студенти виконують письмову контрольні роботу. Екзаменаційний білет складається із двох завдань, які передбачають перевірку фахової та галузевої компетенцій перекладача. Максимальна кількість балів за відповідь на екзамені дорівнює 50 балів: теоретичні питання оцінюються в 35 балів (5 питань по 7 балів), практичне завдання оцінюється в 15 балів (2 питання по 7 та 8 балів). Ваговий бал екзамену складає 50 балів.

Система оцінювання теоретичних питань:

- «відмінно» 7 балів – повна відповідь (не мене 90% потрібної інформації);
- «добре» 6–5 балів – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності);
- «задовільно» 4 балів – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки);
- «незадовільно» 0 балів – незадовільна відповідь.

Система оцінювання практичного завдання:

Ваговий бал – 1.

Правильна відповідь – 1 бал, неправильна відповідь – 0 балів.

Зразок екзаменаційного білета див. Додаток 4.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою ²

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
ДКР не зараховано	Не допущено

Політика кредитного модуля

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших наукових заходах та/або конкурсах (за тематикою кредитного модуля) із публікацією тез або статті	5 балів (публікація тез) 10 балів (публікація статті)	Порушення термінів виконання ДКР	-5 балів за кожний прострочений тиждень подання роботи на перевірку викладачу
Можна отримати не більше 10 заохочувальних балів		Можна отримати не більше 10 штрафних балів	

Відвідування занять

Система оцінювання зорієнтована на отримання балів за роботу на лекційних і практичних заняттях.

Пропущені контрольні заходи

Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини заняття за наявності документального підтвердження (лікарняний, документи, що студент бере участь у програмах академічної мобільності тощо) за рахунок самостійної роботи.

Детальніше за посиланням: https://kpi.ua/document_control.

² Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом №9 від 30.05.2019 року.

Теорія перекладу

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами ³.

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації ⁴		8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг ⁵	≥ 9 балів	≥ 30 балів

Академічна доброчесність

Політику та принципи академічної доброчесності визначено в розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначено в розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень. Детальніше: https://kpi.ua/document_control.

Інклюзивне навчання

Кредитний модуль «Теорія перекладу» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою

Навчальний матеріал викладається німецькою та українською мовами.

³ Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 20 с.

⁴ Там само.

⁵ Там само.

Додатки

Додаток 1. Програмні результати навчання (розширена форма)

У результаті вивчення кредитного модуля «Теорія перекладу» студенти зможуть:

Результати навчання		Відповідність результатів навчання до компетентностей у СВО ⁶	
		Загальні компетентності	Спеціальні компетентності
1.	упевнено володіти державною та іноземними мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати власних досліджень державною та іноземними мовами (ПРН 2)	спілкуватися іноземними мовами (ЗК 6)	вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних теоріях, концепціях, напрямках і школах (ФК 1)
2.	характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) перекладознавства (ПРН 8)	абстрактно мислити, проводити аналіз і синтез (ЗК 7)	застосовувати теоретичні знання з перекладознавства, зокрема про специфіку окремих видів і типів перекладу, перекладацькі стратегії, методи тощо для провадження ефективної професійної діяльності (ФК 11)
3.	збирати й систематизувати мовні та мовленнєві факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів, а також різних галузей (ПРН 9)	здійснювати пошук, опрацьовувати та аналізувати інформацію з різних джерел (ЗК 3)	застосовувати лінгвокреативне мислення для реалізації комунікативних і перекладацьких стратегій у нестандартних ситуаціях міжкультурної взаємодії (ФК 10); продукувати, редагувати, реферувати, анотувати та систематизувати різні типи текстів, зокрема фахових, державною та іноземними мовами (ФК 12); здійснювати різні види перекладу різножанрових текстів, зокрема фахових, з дотриманням нормативних вимог (ФК 13)
4.	дотримуватися правил академічної доброчесності (ПРН 11)	бути критичним і самокритичним (ЗК 2)	критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки (ФК 2)
5.	планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в лінгвістиці та перекладознавстві (ПРН 16)	проводити науково-інноваційні дослідження на належному рівні (ЗК 11)	вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень для забезпечення фахової та наукової письмової й усної комунікації (ФК 6)

⁶ Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти

Додаток 2. Рекомендована література

Базова

1. Лисенко Г.Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. 204 с.

Допоміжна

1. Гудманян А. Г. Чужомовна пропріальна лексика у фонографічній системі української мови: у 3 кн. / А. Г. Гудманян. Ужгород, 1999. Кн. 1: Теоретичні аспекти. Ужгород, 1999. 484 с.
2. Гудманян А. Г. Чужомовна пропріальна лексика у фонографічній системі української мови: у 3-х кн. / Артур Грантович Гудманян. Ужгород, 1999. Кн. 2: Орфографічні правила передачі. 560 с.
3. Гудманян А. Г. Чужомовна пропріальна лексика у фонографічній системі української мови: у 3-х кн. / Артур Грантович Гудманян. Ужгород, 1999. Кн. 3: Словники української передачі англійських і німецьких власних назв. 504 с.
4. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія / Р. П. Зорівчак. Львів: Вища школа, 1983. 56 с.
5. Кияк Т. Р., Науменко А. М., Огуй О. Д. Теорія і практика перекладу. Німецька мова: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2006. 592 с.
6. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу: навчальний посібник / В. В. Коптілов. К.: Юніверс, 2003. 280 с.
7. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / І. В. Корунець; за ред. Тереха О. І. Вінниця: Нова книга, 2001. 448с.
8. Шаблій О. А. Німецько-український юридичний переклад: методологія, проблеми, перспективи: монографія / Олена Анатоліївна Шаблій. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2012. 320 с.
9. Dolnik J. Werthaltung und Modalität / Juraj Dolnik // Modality in Slavonic languages / Björn Hansen / Petr Karlik (eds.). München: Otto Sagner, 2005. S. 25–37.
10. Donalies E. Basiswissen deutsche Wortbildung (Kapitel Komposition) / Elke Donalies. Tübingen: UTB Verlag, 2007. S. 33–81.
11. Eichinger L. M. Vom deutlichen Sagen und kurzen Andeuten: Komposition und Verwandtes in deutschen und spanischen Nominalphrasen / Ludwig M. Eichinger // Wortbildung heute / Ludwig M. Eichinger (u.a.). Tübingen, 2008. S. 143–165.
12. Emsel M. Übersetzungsfehler im Lernprozess / Martina Emsel // Translatione via facienda / Gerd Wotjak (u.a.). Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag, 2009. S. 57–67.
13. Fleischer W., Barz I. Wortbildung in der deutschen Gegenwartssprache / Wolfgang Fleischer, Irmhild Barz. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1995. S. 87–145.
14. Grimm H.-J. Lexikon zum Artikel-Gebrauch / Hans-Jürgen Grimm. München: Langenscheidt-Verlag, 1992. 236 S.
15. Hallensteinsdóttir E. Das Verstehen idiomatischer Phraseologismen in der Fremdsprache Deutsch / Erla Hallensteinsdóttir. Hamburg: Verlag Dr. Kovach, 2001, S. 125–131, 284–289.
16. Harweg R. Modus und Modalität / Roland Harweg // Allgemeine Fragen und Realisierung im Slawischen / Jochnow (u.a.). Wiesbaden: Harrasowitz Verlag, 1994, S. 1–21.
17. Krause M. Epistemische Modalität / Marion Krause. Wiesbaden: Harrasowitz Verlag, 2007. 250 S.
18. Kuhn I. Wahlverwandtschaften, Qualverwandtschaften beim Übersetzen / Irene Kuhn // Sprachvergleich und Übersetzungsvergleich / Jörn, Albrecht, Hans-Martin Gauger (Hrsg.). Frankfurt am Main: Lang, 2001. S. 426–436.
19. Kürschner W. Artikel / Wilfried Kürschner // Grammatisches Kompendium. Tübingen: UTB, 2005. S. 70–74, 126–129.

20. Lavric E. Übersetzungsvergleich mit Kommutationsprobe / Eva Lavric // Sprachvergleich und Übersetzungsvergleich / Jörn, Albrecht, Hans-Martin Gauger (Hrsg.). Frankfurt am Main: Lang, 2001. S. 97 ff.
21. Mieder W. Sprichwort – Wahrwort!? / Wolfgang Mieder // Studien zur Geschichte, Bedeutung und Funktion deutscher Sprichwörter. Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag, 1992, S. 7–15.
22. Mieder W. Verwendungsmöglichkeiten und Funktionswerte des Sprichwortes in der Wochenzeitung / Wolfgang Mieder // Deutsche Sprichwörter in Literatur, Politik, Presse und Werbung / Wolfgang Mieder. Hamburg: Helmut Buske Verlag, 1983. S. 89–95.
23. Naumann B. Einführung in die Wortbildungslehre des Deutschen / Bernd Naumann. Tübingen, 2000. 90 S.
24. Neumayr N. Die Modalverben als Schnittstelle zwischen Modalität und Imperativität: Kontrastive Analyse zur Sprachstruktur, Semantik und Sprachpraxis im Deutschen und Tschechischen / Nicole Neumayr. Wien, 2004. 107 S.
25. Schindler Chr. Untersuchung zur Äquivalenz von Idiomen in Sprachsystem und Kontext am Beispiel des Russischen und des Deutschen / Christina Schindler. Münster: LIT Verlag, 2005. 276 S.

Базова література знаходиться в методичному кабінеті кафедри ТПП німецької мови, є у фонді НТБ та наявна в електронному архіві ela.kpi.ua за посиланням <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/29034> .

Інформаційні ресурси:

1. Академічний тлумачний словник української мови. URL: <http://sum.in.ua> .
2. Тлумачний словник німецької мови Duden. URL: <https://www.duden.de/woerterbuch> .
3. Веб-портал wissen.de. URL: <http://www.wissen.de>.

Додаток 3. Методичні рекомендації до написання та оформлення домашньої контрольної роботи

Домашня контрольна робота (ДКР) є одним з видів самостійної роботи студентів (СРС), призначена для засвоєння студентом-магістром навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових аудиторних занять, без участі викладача.

Виконується протягом семестру і здається на перевірку на 11-му тижні навчального семестру. Домашня контрольна робота містить 2 завдання: відповідь на теоретичне питання та письмовий переклад фахового тексту українською мовою. Отже, ДКР складається із двох змістових частин, а також титульної сторінки, яка повинна містити коротку інформацію про установу, на базі якої виконано роботу, безпосереднього виконавця (факультет, група, П.І.Б) та перевіряючої особи (науковий ступінь, вчене звання, посада П.І.Б).

Метою контролю успішності науково-теоретичної та практичної підготовки з дисципліни «Теорія перекладу» кредитного модуля «Теорія перекладу» підготовлених фахівців є виявлення рівня сформованості навичок перекладу фахових текстів і здатності використовувати здобуті теоретичні знання для вирішення практичних професійних завдань. Домашня контрольна робота передбачає комплексну перевірку рівня теоретичних знань з курсу та рівня сформованості навичок і вмінь виконання різних видів письмового перекладу фахових текстів. Тематика ДКР та регламент її виконання встановлюється викладачем на початок семестру.

Результати ДКР контролюються викладачем: оцінюються й враховуються в підсумковій атестації студентів з дисципліни. Види контролю: самоконтроль і самокорекція, контроль із боку викладача.

Студент відповідає за дотримання встановлених нормативних вимог до індивідуального завдання та терміни його виконання.

Зразок завдань ДКР

Variante 1 / Вариант 1

1. Äußern Sie sich zum Thema. / Висловіться на запропоновану тему.

Charakterisieren Sie die bestehenden Übersetzungsmethoden. / Схарактеризуйте існуючі стратегії перекладу.

2. Übersetzen Sie den Text ins Ukrainische. / Перекладіть текст українською мовою.

Die Unterscheidung von »groß« und »klein« bezieht sich also auf Wahrnehmungsräume und Bevölkerungszahlen. Natürlich ist dieses Gesetz der nationalstaatlichen Exklusion globaler Ungleichheiten auch eine Zuspitzung. Schließt doch der nationale Partikularismus des Staates universelle Prinzipien und Wahrnehmungen nicht generell aus. Dennoch gilt: Der nationalstaatliche Blick »befreit« vom Blick auf das Elend der Welt. Er funktioniert nach dem Modell der doppelten Exklusion: Er exkludiert die Exkludierten. Es ist erstaunlich, wie stabil die großen Ungleichheiten, an denen die Menschheit leidet, in stillschweigender Komplizenschaft zwischen staatlicher Autorität und staatsfixierter Sozialwissenschaft durch organisierte Nicht-Wahrnehmung »legitimiert« werden [Ulrich Beck „Macht und Gegenmacht“: 2002, S. 57].

МАГІСТРАТУРА

Продовження Додатка 3

Зразок оформлення титульного аркуша ДКР

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Кафедра теорії, практики та перекладу німецької мови

ДОМАШНЯ КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з кредитного модуля

«Теорія перекладу»

на тему:

«Теоретичні аспекти перекладу фахових текстів»

Виконав(-ла): студент(-ка) 1 курсу

другого (магістерського) рівня вищої освіти

групи ЛН-__

П.І.Б.

Перевірила: канд. філол. наук, доцент кафедри ТППНМ

Баклан Ірина Миколаївна

Київ – 20__

Перелік теоретичних питань для ДКР

1. Charakterisieren Sie die bestehenden Übersetzungsmethoden. / Схарактеризуйте існуючі стратегії перекладу.
2. Charakterisieren Sie die bestehenden Übersetzungsverfahren. / Схарактеризуйте існуючі прийоми перекладу.
3. Charakterisieren Sie die Begriffe „Translation“, „übersetzt“ und „übersetzbar“. / Схарактеризуйте поняття «переклад», «перекладний» і «перекладаний».
4. Erörtern Sie die textsortenspezifischen und stilistischen Besonderheiten des Übersetzens von offiziellen Geschäftstexten. / Розкрийте жанрово-стилістичні особливості перекладу офіційно-ділових текстів. /
5. Erörtern Sie die textsortenspezifischen und stilistischen Besonderheiten des Übersetzens von publizistischen Texten. / Розкрийте жанрово-стилістичні особливості перекладу публіцистичних текстів.
6. Erörtern Sie die textsortenspezifischen und stilistischen Besonderheiten des Übersetzens von wissenschaftlich-technischen Texten. / Розкрийте жанрово-стилістичні особливості перекладу науково-технічних текстів.
7. Charakterisieren Sie die Besonderheiten des Übersetzens von deutschsprachigen Komposita ins Ukrainische. / Схарактеризуйте особливості перекладу німецькомовних композит українською мовою.
8. Charakterisieren Sie die Besonderheiten des Übersetzens von ukrainischsprachigen Binomina ins Deutsche. / Схарактеризуйте особливості перекладу україномовних біномів німецькою мовою.
9. Charakterisieren Sie die Besonderheiten der Modalitätswiedergabe in den deutsch-ukrainischen Abkommen. / Схарактеризуйте особливості відтворення модальності в німецько-українських міжнародних угодах.
10. Charakterisieren Sie die Besonderheiten der Wiedergabe von deutschen Realien ins Ukrainische. / Схарактеризуйте особливості відтворення німецьких реалій українською мовою.
11. Charakterisieren Sie die Besonderheiten der Artikelwiedergabe beim Übersetzen ins Ukrainische. / Схарактеризуйте особливості відтворення стаття під час перекладу українською мовою.
12. Charakterisieren Sie die Besonderheiten der Wiedergabe von deutschen Phraseologismen beim Übersetzen ins Ukrainische. / Схарактеризуйте особливості відтворення німецьких фразеологізмів під час перекладу українською мовою.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Дайте відповіді на теоретичні питання німецькою мовою. / Beantworten Sie die theoretischen Fragen auf Deutsch.

1.1. Welche Etappen in der Entwicklung der Translationslehre gibt es? Führen Sie ihre kurze Charakterisierung an.

1.2. Was ist Übersetzungstyp und wovon hängt er ab?

1.3. Was ist der Unterschied zwischen endozentrischen und exozentrischen Komposita? Nennen und erläutern Sie jeweils zwei Beispiele.

1.4. Welche Arten von Binomina gibt es nach semantischen Aspekten?

1.5. Welche lexikalischen Wiedergabemöglichkeiten gibt es für den deutschen Artikel? Führen Sie Beispiele an.

2. Виконайте практичні завдання. / Machen Sie die praktischen Aufgaben.

2.1. Визначте стратегію перекладу (очуження чи одомашнення) виділених курсивом місць у тексті перекладу. / Bestimmen Sie die Übersetzungsmethode (Verfremdung oder Anpassung in den kursiv gesetzten Stellen im ZS-Text).

Текст оригіналу / AS-Text	Текст перекладу / ZS-Text
Der Bund kann durch Gesetz 1) <i>Hoheitsrechte</i> auf zwischenstaatliche Einrichtungen übertragen.	Федерація на підставі закону і підзаконних нормативно-правових актів може передавати свої 1) <i>суверенні</i> права міждержавним установам.
Die Abgrenzung der 2) <i>Zuständigkeit</i> zwischen Bund und Ländern bemisst sich nach den Vorschriften dieses Grundgesetzes über die ausschließliche und die konkurrierende Gesetzgebung.	Розмежування 2) <i>компетенції</i> Федерації і земель устанавлюється відповідно до розпоряджень дійсного Основного закону про виняткову і конкуруючу законодавчу компетенцію.
Im nationalen Recht sichern die Instrumente des Polizei- und sonstigen 3) <i>Ordnungsrechtes</i> , die 4) <i>Verwaltungsvollstreckung</i> , die gerichtliche Durchsetzung und die Sanktionen 5) <i>des Strafrechtes</i> die Rechtskonformität innerhalb der staatlich verfassten Gemeinschaft.	У національному праві інструментами поліційного та іншого права 3) <i>публічного порядку</i> , 4) <i>адміністративного</i> і судового процесу, а також санкціями 5) <i>кримінального</i> права забезпечують правову узгодженість у межах державно-створеної спільноти.
Die Orientierung der Staatenpraxis an 6) <i>Völkerrechtsregeln</i> findet in einem berühmten Dictum des amerikanischen 7) <i>Völkerrechtslehrers</i> Louis Henkin prägnanten Ausdruck:	Орієнтація державної практики на 6) <i>правила міжнародного права</i> знайшла яскравий вираз у відомому поетичному формулюванні американського 7) <i>правника</i> Луї Генкіна (Louis Henkin):

2.2. Визначте перекладацький прийом, застосований у виділених курсивом місцях у тексті перекладу. / Bestimmen Sie das Übersetzungsverfahren in den kursiv gesetzten Stellen im ZS-Text.

Текст оригіналу / AS-Text	Текст перекладу / ZS-Text
Jede Person oder Behörde 1) <i>kann sich</i> auf Ukrainisch, Russisch oder Deutsch an den Suchdienst des Ukrainischen Roten Kreuzes <i>wenden</i> .	Кожна особа чи орган 1) <i>мають право звернутися</i> до служби розшуку Товариства Червоного Хреста України українською, російською чи німецькою мовами.
Mindestangaben 2) <i>sind</i> Stadt, Straße und Familienname des Gesuchten.	2) <i>Вказати слід</i> такі мінімальні відомості: місто, вулиця і прізвище шуканої особи.
Es gibt 3) <i>aber</i> für jede größere Stadt jeweils ein örtliches Telefonauskunftsbüro.	3) <i>Але</i> у кожному більшому місті є відповідне телефонне довідкове бюро.
Die örtliche Telefonauskunft 4) <i>erreicht man</i> vom Ausland (z. B. aus Deutschland) wie folgt:	4) <i>Зв'язатися</i> з місцевими телефонними довідковими бюро з-за кордону (напр., з Німеччини) <i>можна</i> так:
5) <i>unter Berücksichtigung</i> der Bereitschaft 6) <i>der Regierung der Bundesrepublik Deutschland</i> , den Übergang zu einer umweltverträglichen sozialen Marktwirtschaft in der Ukraine zu unterstützen und zu diesem Zweck ihre 7) <i>Erfahrungen</i> auf dem Gebiet der Umweltpolitik 8) <i>zugänglich zu machen</i> ,	5) <i>розглядаючи</i> готовність 6) <i>Німецької Сторони</i> підтримувати перехід до екологічно спрямованої, соціально-ринкової економіки в Україні та 8) <i>передбачити</i> з цією метою 8) <i>передачу</i> 7) <i>набутого досвіду</i> в галузі екологічної політики,